

Proměnění na hoře

Základ kázání: Marek 9,7

Čtení: Marek 9,1-9

Proměnění na hoře – takový nadpis dávají překlady Bible tomuto příběhu z evangelia. Nadpis napovídá, že se na jakési hoře Ježíš proměnil, takže by to teď měl být někdo jiný než předtím. Ale to není zrovna přesné: Ježíš je Boží syn (ta slova tu pronesl sám Bůh), ale to byl už předtím. Vždyť to Bůh řekl už na samém začátku Markova vyprávění, při Ježíšově křtu – tehdy to však slyšel jen Ježíš, nikdo jiný. Teď je tu ta věta podruhé a slyší ji i učedníci. Takže ne že se Ježíš změnil (na něco jiného, než byl dosud), spíš se změnil pohled učeníků na něj.

Marek ovšem neříká, že se Ježíš změnil v jejich očích – že by to byla bez ohledu na skutečnost jen jakási jejich fantazie a vidina (skoro psychický neduh), nýbrž píše, že se změnil před jejich očima – že se změnil jejich pohled na cosi opravdického a skutečného. Vidí, co dřív neviděli. A vědí, že je Ježíš Boží syn. Jenže co ta věta vlastně znamená?

Před pár dny se jich Ježíš zeptal, co si o něm lidi vlastně myslí. “Jé, ti toho napovídají, mistře! Říkají, že jsi nový Jan Křtitel (když toho prvního nechal král popravit, jenomže Božího slova se pánové nahoře tak snadno nezbaví, a tak teď lidi čekají Křtitelovu práci od tebe). Jiní říkají, že jsi možná nový Eliáš. Anebo neříkají žádné jméno, jenom to, že jsi významný prorok, který nese lidem Boží vzkazy.”

“A co si o mně myslíte vy?” zeptal se Ježíš učeníků. “My? My si myslíme, že jsi zachránce, kterého k nám poslal Bůh,” odvětil Petr.

Zachránce poslaný od Boha. To už vědí. Jenže to není všechno, Ježíš jim ještě musí vyložit, v čem ta záchrana vlastně spočívá a jak vypadá. Život je složitý a my se v něm chtě nechtě ušpiníme

vinou. Nevěrou vůči Bohu. S vinou se nedá zacházet tak, že budeme dělat, jako by jí nebylo, vina se musí odčinit – a Ježíš přišel proto, aby ji smazal svou vlastní obětí. Proto musí trpět, lidi ho zavrhnou a pohrdnou jím a dokonce se ho budou hledět zbavit, ale tak to musí být, bez toho čistí nebudeme.

Petra ta slova rozladila a navrhl Ježíšovi, aby tu záchranu pojal nějak jinak. Třeba s větší parádou a mocí. Aby veškerou nepravost prostě vygumoval. Provinili jste se, ale když budeme dělat jakoby nic a nikdo vás nebude soudit nebo se to dokonce nikdo ani nedoví, tak je po problému a jste čistí, no ne? Právě že ne: zlo se nedá přejít mlčením, zlo se musí odčinit, odpykat, aby nad námi ztratilo moc, a právě to chce Ježíš dobrovolně udělat (i za jiné).

Teď jsou v malém kroužku na jakési hoře, jen Ježíš a trojice nejbližších učeníků. Když později vyprávěli, co se tam dělo, líčili, že jeho šat zbělel tak, jak si lidi představují oděv nebeského personálu, asi jako jiskří sníh, když na něj svítí slunce, a vnímali to v rámci biblické tradice jako průkaz jeho čistoty a svatosti. A zničehonic spatřili ještě kohosi: kromě svatého a čistého Ježíše uviděli ještě Mojžíše a Eliáše, kteří tu zastupují všechno, co se o Bohu a o jeho lidu píše v Bibli.

Všechno, co se v Bibli píše (jak Bůh stvořil tenhle svět, jak lidi vedl a chránil a jak jejich nevěru řešil odpuštěním), to všechno jde s Ježíšem tak pěkně dohromady. “Je to tu fajn, mistře, tak tu postavme tři stany, pro každého z vás jeden,” řekl Petr, protože ho nic lepšího nenapadlo.

Do toho se ozval hlas, který pronesl tu zmíněnou větu: “Toto je můj milovaný syn, toho poslouvejte.”

Zkusme to shrnout: lidi toho o Ježíšovi navykládají, ale učedníci věří, že je to náš zachránce (i když jim moc nevoní, že by záchrana měla jít cestou oběti). Na téhle hoře pochopili, že je to, co Ježíš dělá a říká, zcela v souladu s tím, co se psalo v Bibli, a je jim v tom poznání tuze dobře, jenže ta Boží věta je přesměrovala zpátky na zem a hlavně do budoucnosti: “Co vám tenhle zachránce – Boží syn – řekne, to dělejte.”

Pak šli zase zpátky dolů mezi lidi. Cestou je Ježíš požádal, aby o tom, co zažili, nikomu nic neřikali, dokud nevstane z mrtvých. Netušili, co znamená vsát z mrtvých, a tak o tom mudrovali, ale to už byli dole a spatřili, jak se jejich kolegové snaží uzdravit jakéhosi nemocného kluka. Neuzdravili ho, zase to dokázal jen Ježíš (což je mrzelo, že nedokážeme to co Ježíš; asi to bude tím, že nejsme Ježíš).

Řekněme, že je ten příběh i o nás a že nás v něm učedníci zastupují. Už vědí, že je Ježíš zachránce, a tak s ním svázali svůj život. Čímž ovšem jejich víra nekončí, tím to teprve začíná. Už vědí i to, že jejich životním úkolem není postavit někde stan nebo dům, kde by mohl bydlet Bůh a Bible a víra a oni by si tam občas zaskočili a bylo by jim tu dobře. Měli takový nápad, ale Ježíš je nasměroval zase zpátky mezi lidi a provázela je věta (kterou řekl sám Bůh), že mají Ježíše poslouchat. Ta věta je nasměrovala do budoucnosti, do všeho, co je teprve mezi lidmi čeká. Protože poznáním, kdo je Ježíš, můj úkol nekončí, ale začíná.

Věděli od Ježíše i to o té oběti. Vina, kterou máte, se žádným fíglem odpreparovat nedá. Že vás lidi neodsoudí nebo že se to ani nedozvědí, to ještě neznamená, že jste čistí. Vina se musí odčinit.

Co jste komu provedli, koukejte odčinit, pokud to jde. Ale Bůh vás za to, co jste vyvedli, neodsuzuje (říkáme tomu milost). Kdo chce, nechť jeho odpuštění přijme (tomu říkáme víra). Kdo nechce, nemusí; může zkusit postavit svůj život na vlastních kvalitách nebo na tom, že na něj lidi nemůžou. Cosi takového Petr Ježíšovi navrhl, ale odpověď ho nepotěšila: "Odstup, satane, tohle není z tvé hlavy, to ti nakukalo samo peklo." Měl o čem přemýšlet a tady na té hoře ho ujistil Boží hlas, že Ježíšova verze životní cesty je přece jen lepší.

Pane, kéž nás nepřemůže samolibost, kéž dokážeme přijmout tvou milost a pak s ní jako s nabídkou vyrazíme mezi lidi Amen.